

2026-01-08

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Ert dnr LI2025/01499

Remissvar på Landsbygds- och infrastrukturdepartementets utredning (SOU 2025:69) Effektivare samverkan för djur-och folkhälsa

Veterinärförbundet instämmer i stort sett med utredningens förslag men har några punkter vi vill lyfta.

Att säkra en väl fungerande samverkan mellan samtliga parter, såväl myndigheter som privata (t.ex. djurhälsoorganisationer) som har uppgifter i smittskyddsarbetet är mycket viktigt, och informationsdelning är en förutsättning för detta. Förbundet instämmer därför i förslagen om sekretessbrytande bestämmelser för sekretessen avseende affärs- eller driftförhållanden samt för uppdragssekretessen. Vi vill dock poängtera vikten av att tystnadsplikt/sekretess fortsätter att gälla hos den part som genom de sekretessbrytande bestämmelserna kommer ta del av uppgiften.

Vår bedömning är att utredarens förslag kommer ge en ökad tydlighet om när information kan lämnas ut, vilket ger en större rättssäkerhet och likabedömning mellan myndigheter.

Utredaren föreslår en del ändringar eller kompletteringar i offentlighets- och sekretesslagen, för att de bättre ska harmonisera med hur det är tänkt att bestämmelserna ska användas så att det blir förenligt med gällande rätt. Det finns tillfällen när sekretess behöver brytas. Veterinärförbundet (SVF) tycker att föreslagna förändringar är bra, men vill samtidigt lyfta att det finns tillfällen när föreslagna förändringar inte riktigt räcker till. Det är exempelvis otydligt hur länsstyrelsen ska agera kring de anmälningspliktiga sjukdomarna, som kan vara anmälningspliktiga redan vid misstanke – exempelvis kvarka som drabbar hästar. Länsstyrelsen får ta emot informationen, men egentligen inte sprida den. Det är dock en frågeställning som





utredaren valt att inte utreda vidare. Förslagen innebär dock en förenkling och ett förtydligande om när och hur uppgifter lämnas mellan myndigheter, och det är positivt.

Smittskydd är ett viktigt allmänintresse och att ha effektiva och rättssäkra system för informationsdelning är oerhört viktigt i ett skarpt läge. De senaste åren har det varit tydligt att Sverige och vår närregion inte är förskonade från epizootiutbrott, med utbrott av afrikansk svinpest, mul- och klövsjuka och fågelinfluensa, men även för endemiska sjukdomar är smittskyddet av stor vikt. Friska djur producerar bättre, har inte behov av antibiotika och har ett bättre foderutnyttjande vilket är viktigt ur miljösynpunkt. Djurskyddslagens 1§ ställer också krav på att säkerställa ett gott djurskydd och främja en god djurvelfärd. Det är därför tydligt att ett gott smittskydd är ett viktigt allmänintresse även då det gäller endemiska sjukdomar.

Förbundet instämmer även i utredarens förslag då det gäller att flytta ansvaret för smittor vid misstanke om smittsam sjukdom hos sällskapsdjur som innehålls av privatperson från kommun till länsstyrelse och vi ser det också som fullt rimligt att länsstyrelsernas arbete för att motverka antimikrobiell resistens införs i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion. Vi ser det också som rimligt att Arbetsmiljöverkets roll i samband med zoonoser förtydligas i förordning 2005:422.

Förslag på lagstiftningsändringar

SVF stödjer i stort lagförslagsändringarna, men vill lyfta nedanstående synpunkter, utöver vad som ovan nämnts.

Förslag till lag om ändring i lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

Förbundet tillstyrker förslaget i stort. I paragrafens andra stycke anges att "Den som har drabbats av ett beslut enligt första stycket andra meningen har rätt till skälig ersättning av länsstyrelsen". Det kan behöva förtydligas vad skälig ersättning innebär och mer specifikt vad det är som ska ersättas. Det behöver också finnas kostnadstäckning för de ersättningar som länsstyrelserna ska betala ut.

Vid varje länsstyrelse finns länsveterinär, som är den kompetens som i allmänhet krävs för utredning av den här typen av fall. Ärendena kommer att hanteras bättre och mer likt över landet.

SVF är positivt till förslaget, men ser ändå behov av förtydligande avseende definition av sällskapsdjur. Det finns djur som är tjänstedjur, t.ex. vårdhundar i olika sammanhang eller katter som fungerar som vårdkatter vid exempelvis ett äldreboende. Om djuret har en



arbetsuppgift som den utför, är den då inte längre ett sällskapsdjur? I EU:s djurhälsolag, (AHL 2016/429), görs ingen skillnad på tjänstedjur och sällskapsdjur. Definitionen av sällskapsdjur kan alltså behöva ses över. Ett djur som har en smitta kan också vara utsatt för ett lidande. Djur ska enligt djurskyddslagen skyddas från onödigt lidande. Det kan behöva förtydligas när beslut tas enligt djurskyddslagen eller enligt lagen om provtagning av djur eftersom beslut enligt den senare lagstiftningen kan rendera ersättning till djurhållaren.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

En av vår tids viktigaste frågor är antimikrobiell resistens, AMR, och det är mycket positivt att detta område lyfts in i länsstyrelseinstruktionen. SVF förslår att området lyfts in under 3 §.

Antibiotikaresistens kallas ibland för den tysta pandemin, men resistens hos mikrober uppstår även mot andra substanser än antibiotika. Antimikrobiell resistens utgör ett stort hot mot såväl folkhälsan, som djurhälsan och miljön och frågan om att motverka uppkomst och spridning av antimikrobiell resistens är en av vår tids viktigaste frågor, därav begreppet One Health. Det är mycket positivt att länsstyrelsens uppgift och roll tydliggörs så som föreslås.

Det är värt att beakta att så som förslaget till ändring i förordningen med länsstyrelseinstruktion är skriven, efterfrågas i realiteten en specifik kompetens, den veterinärmedicinska kompetensen, vilket samtidigt tydliggör behovet av veterinär kompetens på myndighetsnivå.

Övriga förslag som inte kräver lagstiftningsändringar

Vi delar utredningens bedömning att det finns behov av en bättre integration av myndigheternas system så att man kan gå från en manuell hantering till en elektronisk hantering till exempel då det gäller att dela typningsresultat.

Utredningen ser också ett behov av att justera kontrollen av förebyggande smittskyddsåtgärder hos djurhållare genom en utökad offentlig kontroll. Vi vill här poängtera vikten av att undvika dubbelarbete. Den modell med frivilliga kontrollprogram som under lång tid tillämpats i Sverige ser vi som en framgångsfaktor för den goda djurhälsa som gäller i svensk djurhållning, och vi delar den bedömning som redan förts fram av djurhälsoorganisationer, att den offentliga kontrollen behöver beakta och harmonisera med den kontroll som görs i de frivilliga programmen.



Modellen med frivilliga kontroll- och smittskyddsprogram fungerar i stort väl för att uppnå och bibehålla ett gott djurhälsoläge, men lyckas inte täcka all djurhållning. Det finns djurhållare som inte deltar i något frivilligt kontrollprogram och som inte heller blir föremål för offentlig kontroll av någon myndighet, och hamnar därmed helt utanför kontroll.

Den offentliga kontrollen av förebyggande smittskyddsåtgärder skulle med fördel kunna utföras i samband med andra kontroller av djurhållare, exempelvis djurhållarens hantering av läkemedel eller annan offentlig kontroll. För att en offentlig kontroll ska kunna bli aktuell, behöver dock lagstiftningen utvecklas och vägledningar arbetas fram. Vidare kommer utökad offentlig kontroll kräva mer resurser, framför allt inom det veterinärmedicinska området.

Allmänna synpunkter

SVF anser att det är en brist i utredningen att behovet av den veterinära kompetensen inte lyfts, då det i betänkandet inte redogörs för veterinärernas viktiga roll när det gäller samverkan för djur- och folkhälsan.

För att få en nationell likriktning av nya, tillkommande arbetsuppgifter är det viktigt att vägledning ges inom dessa områden samt att det tillförs medel till de myndigheter som berörs.

Remissvaret har utarbetats i huvudsak av förbundets husdjurssektion och sektionen för veterinär folkhälsa

Med vänliga hälsningar
Sveriges Veterinärförbund